

Motion till riksdagen 2019/20:529

av **Désirée Pethrus (KD)**

Europeiska unionen

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör upprätthålla och utveckla de goda relationerna och det nära samarbetet med Storbritannien post-brexite och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att EU:s budget hålls stram och att Sveriges medlemsavgift inte ökar och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för ett gemensamt asylmottagande och registrering inom unionen med delat ansvar och omfördelning och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att EU:s försvarssamarbete PESCO fortsatt bör vara på en mellanstatlig nivå och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för ett fördjupat samarbete mellan Nato och EU och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att EU fortsätter att utveckla sin förmåga att bekämpa cyberangrepp och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för ett tydligare fokus på tjänstesektorn på den inre marknaden och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att socialpolitik förblir en nationell kompetens och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ställa sig bakom kommissionens krav om att enskilda medlemsländers vetorätt slopas avseende beslut i utrikesfrågor såsom beslut rörande mänskliga rättigheter och tillkännager detta för regeringen.

10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen inom ramen för EU bör verka för ett skarpare EU ETS som inkluderar flyget och fler länder utanför EU och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Europeiska unionen startade som ett fredsprojekt som idag levererar frihet, fred, tillväxt och samförstånd. Europasamarbetet växer och har idag inflytande i fler frågor än tidigare. Det finns en risk att om allt fler beslut tas på EU-nivå, som kan tas nationellt enligt subsidiaritetsprincipen, riskerar EU att mista legitimitet. Detta behöver EU-kommissionen och EU:s ledare beakta.

Den tyska kristdemokraten Ursula von der Leyen har nyligen valts till ordförande för EU-kommissionen. Som representant för den största partigruppen i Europaparlamentet, EPP, var det ett riktigt val. Hon har lagt fram ett ambitiöst politiskt program för arbetet i EU-kommissionen de närmaste fem åren. Som sin högsta prioritet har hon satt klimatfrågan. Hon vill att Europa blir den första klimatneutrala kontinenten i världen 2015. Detta är bra ambitioner som vi stödjer. Hon har för att övertyga den näst största partigruppen, socialdemokratiska S&D, lovat att driva frågan om europeisk minimilön och a-kassa men också om könskvotering i bolagsstyrelser. Något som vi kristdemokrater ser som problematiskt. Vi ska arbeta för social utveckling men frågan är vilka beslut som ska tas på EU-nivå respektive nationell nivå. Flera punkter ur hennes politiska program skulle leda till ökad överstatlighet och långt ifrån de befogenheter som unionen bör ha.

EU-samarbetet bör bli smalare men vassare, med ett tätare samarbete kring utrikesfrågor, trygghet, miljö och klimat, migrations- och handelsfrågor.

Brexit

Storbritanniens planerade utträde ur unionen vittnar om en tilltagande EU-skepsis som måste tas på allvar. EU, och framför allt kommissionen, bör efter ett sådant beslut göra en ordentlig självrannsakan och inse att medborgarna inte vill att EU ska styra i alla frågor.

Det är mycket olyckligt för Sverige och EU men även Storbritannien att britterna har valt att lämna unionen. När detta väl sker bör Sverige verka för ett fortsatt nära samarbete med landet, både bilateralt och inom EU.

Vid ett eventuellt avtalslöst utträde måste den svenska regeringen mildra de negativa konsekvenserna för svenska företag som handlar med Storbritannien. Detta exempelvis genom att bistå med nödvändig information.

Budget

Just nu pågår förhandlingarna om EU:s långtidsbudget som sträcker sig mellan 2021–2027. För att kunna fokusera på kärnuppgifterna och flera utmaningar som unionen ställs inför måste andra politikområden och budgetposter nedprioriteras kraftigt. I samband med att Storbritannien lämnar EU måste EU minska sin budget motsvarande deras EU-avgift.

I stället för att prioritera har kommissionen föreslagit betydande utgiftsökningar, höjda avgifter för medlemsländerna och bara mindre besparingar. För Sveriges del har det talats om 40 procents ökning av EU-avgiften, vilket är oacceptabelt. De stora budgetposterna såsom regional-, jordbruks- och arbetsmarknadspolitik behöver reformeras. Även utgifter, som sammantaget utgör en betydande del, bör minskas eller helt slopas. Exempel på detta är EU:s egna kulturfonder, finansiering av offentliga wifi-system, gratis tågbiljetter för ungdomar och Europaparlamentets flyttcirkus mellan Bryssel och Strasbourg.

Migration

Migrationsfrågan är en av flera gränsöverskridande utmaningar som EU måste lösa. Utgångspunkten i förhandlingarna bör vara att alla länder tar sitt ansvar, det gäller både att ta emot asylsökande och att inte släppa förbi migranter utan laglig rätt att vistas i EU. En samordnad politik där alla bidrar är nödvändigt för att inte gå tillbaka till den ordningen som funnits tidigare när Dublinförordningen inte fungerade i praktiken.

Sverige bör verka för ett gemensamt asylmottagande inom unionen med delat ansvar och omfördelning. Ett sanktionssystem för att upprätta dessa regler har också visat sig vara tvunget för att upprätthålla dessa regler. Utöver detta krävs gemensamt ansvar för gränser och registrering. Om människor ska ha rätt att söka asyl måste vi veta vad det är för människor som tar sig in i unionen. Det är också angeläget för att kunna upprätthålla den fria rörligheten.

När gemensamma lösningar finns på plats är det möjligt och viktigt att utveckla fler lagliga asylvägar som inte bygger på flyktingsmuggling.

Försvar

I en orolig tid är det välkommet att försvarssamarbetet inom EU fortsätter med att utveckla förmågor, samordning och harmonisering, inom ramen för Pescosamarbetet. Pesco bör fortsatt vara på mellanstatlig basis och respektera medlemsstaternas roll i beslutsfattandet.

Det finns också ingen anledning till att förorda en egen EU-armé då en väl fungerande försvarsstruktur redan finns i form av Nato. Ett fördjupat samarbete mellan Nato och EU är dock ytterst viktigt för att möta yttre hot.

Under 2019 har stora framsteg gjorts för att öka motståndskraften mot och förmågan att bemöta cyberattacker. Bland annat har det blivit möjligt för EU att införa sanktioner mot personer eller enheter som är ansvariga för cyberangrepp eller försök till cyberangrepp. Europeiska rådet har även antagit en förordning, även kallad cybersäkerhetsakten, som inför ett system med EU-omfattande certifieringsordningar. Detta arbete bör fortgå skyndsamt i samarbete med Nato.

Inre marknad

Det är av största vikt att upprätthålla EU:s grundprincip om att varor, kapital, människor och tjänster i största möjliga mån ska kunna röra sig fritt inom Europa. Det är denna princip som har bidragit till fred i Europa, ökat unionens konkurrenskraft i omvärlden och gynnat svensk ekonomi.

För att fungera kräver den gemensamma marknaden gemensamma regelverk. Däremot ska inte allt harmoniseras, undantag för detta som behövs värnas om är exempelvis alkoholpolitiken med detaljhandelsmonopolet.

En del av marknaden som däremot behövs utvecklas kraftigt är tjänstehandeln. I dagsläget står denna bara för en femtedel av den gränsöverskridande handeln inom EU, trots att den utgör en absolut majoritet av Europas ekonomi. Att yrken och titlar är skyddade försvårar möjligheterna till gränsöverskridande etablering inom många tjänstesektorer. Arbetet med harmonisering för att verkliggöra den inre marknaden för tjänster måste därför prioriteras.

Även satsningar på små och medelstora företag är nödvändigt för att stärka den ekonomiska utvecklingen i EU. EU:s inre marknad och den fria rörligheten är en stor tillgång med 500 miljoner invånare. 60 procent av Sveriges totala export går till EU-länder. EU:s frihandelsavtal med tredje land gynnar också svensk export. Tyvärr är fortfarande regelbördan ett stort hinder för många företag att utvecklas. Detta drabbar många småföretag. EU måste arbeta för att minska regelbördan för småföretag så att de får bättre chanser för tillväxt. EU ska istället för olika bidrag, som idag, främja länders ekonomier via jobb och företagande, forskning och innovation. Den inre marknaden behöver också utvecklas för att vi bättre ska kunna ta tillvara på digitaliseringens möjligheter.

Sociala pelare

Det finns många gränsöverskridande utmaningar som EU bör prioritera i en tid som präglas av terrorhot, stor migration, klimatförändringar och tilltagande internationell konkurrens. Men i stället valde EU-kommissionen att 2017 lansera den sociala pelaren.

Givetvis är det positivt med sociala åtgärder som förbättrar för medborgarna i de olika medlemsländerna. Men olika sociala problem och utmaningar bör inte lösas genom en maktförflyttning av välfärdsfrågorna till Bryssel. Socialpolitik är medlemsländernas eget ansvar och överstatlighet är inte svaret på alla problem. Dessutom är det naivt att tro att övriga medlemsländer skulle ställa sig bakom svensk arbetsmarknadsmodell eller socialförsäkringssystem. Dessutom är det oklart hur man tänker sig att finansiera de direktiv som man vill anta.

Den sociala pelaren innebär att EU vidgar sin intressesfär, och att medlemsländerna godtar att välfärdspolitiken blir en angelägenhet för Bryssel. Som en följd av detta så har vi fått en situation där EU reglerar arbetsvillkor på detaljnivå som vi lämnat till parterna att sköta på svensk arbetsmarknad men också till att EU börjat styra över och kvoterar föräldraförsäkringar.

Utrikespolitik

EU är och måste fortsatt vara det centrala forumet för svensk utrikes- och säkerhetspolitik. Som världens största ekonomi, världens största handelspart och världens största biståndsgivare har EU en unik möjlighet att påverka utvecklingen i världen. Med en gemensam röst och en utrikespolitik baserad på normer och värderingar kan unionen bli en än tyngre aktör på den internationella arenan.

Viktiga framsteg har gjorts mot en mer sammanhållen och ändamålsenlig säkerhets- och försvarspolitik. Exempel på detta är det fördjupade samarbetet med Nato och den gemensamma utrikestjänsten som inrättades 2009. Men i en orolig omvärld och när

USA alltmer drar sig undan är det viktigt att EU tar en mer framträdande roll. Särskilt med tanke på att länder som Ryssland, Kina, Iran och Turkiet har tagit tillfället i akt att flytta sina positioner.

Eftersom stora delar av EU:s utrikespolitik ställer krav på enhällighet bland medlemsländerna är EU:s diplomatiska möjligheter och därmed inflytande fortfarande begränsade. Därför bör Sverige ställa sig bakom kommissionens krav om att enskilda medlemsländers vetorätt slopas, exempelvis vad gäller ställningstaganden rörande mänskliga rättigheter.

Klimat

Den globala uppvärmningen och utsläppen av växthusgaser är en av vår tids största utmaningar som måste lösas internationellt med nära samarbete. EU är ledande i ambitionerna att få ner koldioxidutsläppen och bör fortsatt ta ledartröjan. Unionen bör vara ett föredöme och ett exempel på att det går att minska utsläppen utan att skada konkurrenskraften eller välfärden.

Som världens största ekonomi har även EU ett särskilt ansvar i klimatfrågan. Unionens motsättning om att minska utsläppen av växthusgaser med 40 procent till 2030, jämfört med 1990 års nivåer, är ett steg i rätt riktning.

Ett av de viktigaste redskapen som unionen har till sitt förfogande för att minska utsläppen är systemet för utsläppsrätter, EU ETS (EU Emission Trading Scheme). Detta system omfattar ungefär halva ekonomin och skapar incitament för företag att släppa ut mindre och göra den nödvändiga gröna omställningen.

Även om ETS är ett av de mest ambitiösa systemen för utsläppsrätter bör arbetet trappas upp. Systemet bör skärpas med en starkare styreffekt. Dessutom bör det omfatta fler sektorer, särskilt angeläget är att flyget inkluderas till större utsträckning. EU bör även verka för att fler länder, utanför unionen, ansluter sig till EU ETS.

Désirée Pethrus (KD)